

3. Ferguson G. Language planning and education. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006. 248 p.

4. Kong Y., Kayumova L.R., Zakirova V.G. Simulation Technologies in Preparing Teachers to Deal with Risks. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education* 2017. № 13 (8). P. 4753–4763. URL: https://www.researchgate.net/publication/320148065_Simulation_Technologies_in_Preparing_Teachers_to_Deal_with_Risks

5. Lichtkoppler J. English as a lingua franca: An unknown language? Identity, community, discourse: English in Inter-cultural Settings. Frankfurt: Peter Lang, 2005. 322 p.

6. Lynch T. Learning from the transcripts of an oral communication task. *ELT Journal*. Oxford: Oxford University Press, 2007. № 61(4). P. 311–320.

7. Merc A. Using Technology in the Classroom: A Study with Turkish PreService EFL Teachers. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*. 2015. №1 (2). P. 229–240. URL: https://www.researchgate.net/publication/283231199_Using_tech_nology_in_the_classroom_A_study_with_Turkish_pre-service_EFL_teachers

8. Nerriere J.-P., Hon D. Globish the World Over. International Globish Institute, 2009. 182 p.

9. Richards J.C., Rodgers S.T. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press, 2014. 262 p. URL: https://www.academia.edu/32381844/Approaches_and_Methods_in_Language_Teaching

REFERENCES

1. Andrade, M. (2014). Role of Technology in Supporting English Language Learners in Today's Classrooms. University of Toronto.

https://tspace.library.utoronto.ca/bitstream/1807/66995/1/Andrade_MariadeLourdes_201406_MT_MTRP.pdf

2. Ark, T. V. (2016). Supporting English Language Learners with Next-Gen Tools. <http://www.gettingsmart.com/2016/05/supporting-english-languagelearners-with-next-gen-tools/>

3. Ferguson, G. (2006). Language planning and education. Edinburgh: Edinburgh University Press.

4. Kong, Y., Kayumova, L.R., Zakirova, V.G. (2017). Simulation Technologies in Preparing Teachers to Deal with Risks. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology*

Education. 13 (8). 4753–4763. https://www.researchgate.net/publication/320148065_Simulation_Technologies_in_Preparing_Teachers_to_Deal_with_Risks

5. Lichtkoppler, J. (2005). English as a lingua franca: An unknown language? Identity, community, discourse: English in Inter-cultural Settings. Frankfurt: Peter Lang.

6. Lynch, T. (2007). Learning from the transcripts of an oral communication task. *ELT Journal*. 61/4. 311–320.

7. Merc, A. (2015). Using Technology in the Classroom: A Study with Turkish PreService EFL Teachers. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2. 229–240. https://www.researchgate.net/publication/283231199_Using_tech_nology_in_the_classroom_A_study_with_Turkish_pre-service_EFL_teachers

8. Nerriere, J.-P., Hon, D. (2009). Globish the World Over. International Globish Institute.

9. Richards, J.C., Rodgers, S.T. (2014). Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. URL: https://www.academia.edu/32381844/Approaches_and_Methods_in_Language_Teaching

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЛЕЛЕКА Тетяна Олександрівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: методи навчання англійської мови у вищих навчальних закладах, мовна інтеграція, мовні контакти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

LELEKA Tetiana Oleksandrivna – Candidate of Philological Sciences, Assistant Professor, Assistant Professor of the Department of Translation, Applied and General Linguistics of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: methods of teaching the English language in higher school, language integration, language contacts.

Стаття надійшла до редакції 12.10.2022 р.

УДК 796.011.3-057.87:378.147

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-189-194

ЛЕЩЕНКО Генадій Анатолійович –

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри арійно-рятувальної, професійно-прикладної фізичної підготовки та туризму

Льотної академії Національного авіаційного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9780-060x>

e-mail: galelza7@gmail.com

ЗАХАРОВА Оксана Віталіївна –

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри арійно-рятувальної, професійно-прикладної фізичної підготовки та туризму

Льотної академії Національного авіаційного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8301-2060>

e-mail: sanusiazakharova@gmail.com

**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

У статті представлено педагогічний аналіз проблеми фізичного виховання студентів в умовах запровадження дистанційного навчання. Пропонується розгляд основних аспектів технології дистанційного навчання як засобу створення можливості підтримки та запобігання явищам соціальної дезадаптації студентської молоді. Дослідження доповнене практичними аспектами такого виду взаємодії зі студентами, аналізом академічних та наукових досягнень у цьому напрямі. На підставі підсумків здійсненого педагогічного аналізу запропоновано систему організаційних форм, методів і засобів фізичного виховання задля створення можливості підтримки належного рівня рухової активності студентів, виокремлено цільове скерування дистанційного навчання у

реалізації фізичного виховання студентів та використання векторних інформаційних технологій у цьому процесі, що відкриває нові перспективи розвитку галузі та має стати основою стратегії розвитку фізичного виховання. З'ясовано, що застосування технології дистанційного навчання дозволяє забезпечити цілісне багатоаспектне фізичне виховання, спрямоване на збереження і зміцнення здоров'я студентів в ситуації вимушеного обмеження їхньої рухової активності. Обґрунтовано висновок, що, опановуючи цифрові технології навчання, застосовуючи найбільш вдалі методичні прийоми для опанування навчальної програми студентами на віддалі, підбираючи такі тренування, відео-лекції, майстер-класи, завдання та комплекси вправ для розвитку фізичних якостей, що не потребують спеціального обладнання, інвентарю та можуть бути виконані в домашніх умовах уможливають формування здоров'язберезжувального середовища задля протидії негативним наслідкам дистанційної форми організації навчання студентів та створюють ефективні умови для розвитку рухових якостей (сили, швидкості, витривалості, гнучкості, спритності), вдосконалення спортивної техніки і аналізаторних функцій організму. Студентські фото- та відеозвіти з виконання вправ і складання нормативів, темстові завдання, робота з теоретичними матеріалами, постійне спостереження за станом здоров'я – це пріоритети в процесі самостійної організації занять з фізичного виховання, фізичного самовдосконалення, структури стилю життя.

Ключові слова: рухова активність, дистанційне навчання, технології, соціальна дезадаптація, реалізація фізичного виховання студентів, векторні інформаційні технології, розвиток рухових якостей, вдосконалення спортивної техніки, аналізаторних функцій організму.

LESHCHENKO Hennadii Anatoliyovych –

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
The Head of the Department of Emergency
and Rescue, Professionally-Applied Physical Training and Tourism,
Flight Academy of the National Aviation University.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9780-060x>

e-mail: galelza7@gmail.com

ZAKHAROVA Oksana Vitaliivna –

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor Department of Emergency
and Rescue, Professionally-Applied Physical Training and Tourism,
Flight Academy of the National Aviation University.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8301-2060>

e-mail: sanusiazakharova@gmail.com

MODERN FORMAT OF PHYSICAL EDUCATION FOR STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN DISTANCE REGIME

The article presents a pedagogical analysis of the problem of physical education of students in the context of the introduction of distance learning. It is proposed to consider the main aspects of distance learning technology as a means of creating an opportunity to support and prevent the phenomena of social maladjustment of student youth. The study is complemented by practical aspects of this type of interaction with students, analysis of academic and scientific achievements in this direction. On the basis of the results of the pedagogical analysis, a system of organizational forms, methods and means of physical education is proposed in order to create the possibility of maintaining the appropriate level of motor activity of students, the target orientation of distance learning in the implementation of physical education of students and the use of vector information technologies in this process is singled out, which opens up new prospects for development industry and should become the basis of the strategy for the development of physical education. It has been found that the use of distance learning technology allows to provide holistic multi-faceted physical education, aimed at preserving and strengthening the health of students in a situation of forced restriction of their motor activity. The conclusion is substantiated that, mastering digital learning technologies, applying the most successful methodological techniques for mastering the curriculum by students at a distance, selecting such trainings, video lectures, master classes, tasks and sets of exercises for the development of physical qualities that do not require special equipment, inventory and can be performed at home enable the formation of a health-preserving environment in order to counteract the negative consequences of the remote form of organization of student education and create effective conditions for the development of motor qualities (strength, speed, endurance, flexibility, dexterity), improvement of sports technique and analytical functions of the body. Student photo and video reports on the performance of exercises and the compilation of standards, test tasks, work with theoretical materials, constant monitoring of the state of health are priorities in the process of independent organization of classes on physical education, physical self-improvement, and lifestyle structure.

Key words: motor activity, distance learning, technologies, social maladaptation, implementation of physical education of students, vector information technologies, development of motor qualities, improvement of sports equipment, analyzer functions of the body.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Збереження та зміцнення здоров'я студентів є одним із пріоритетних завдань соціальної політики нашої держави. Проте карантинні обмеження, пов'язані із COVID-19 та введення військового стану в Україні, створили проблемну ситуацію, у тому числі з фізичного виховання студентів закладів вищої освіти (ЗВО). Вирішенням даної проблеми став перехід від традиційної до дистанційної форми навчання здобувачів вищої освіти (ВО), законодавчим підґрунтям якого є Положення про дистанційне навчання, затвержене наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.13 № 466, згідно з яким під час карантину та форс мажорних обставин заклади освіти можуть

організувати освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання [6].

Дистанційна форма навчання, безумовно, наклала певні обмеження щодо повноцінного освітнього процесу у ЗВО. Перебуваючи переважно вдома, студенти кардинально змінили звичний спосіб життя. Недостатня рухова активність, незбалансоване харчування, відсутність стимулів бути фізично активним і привабливим стали атрибутами дистанційного формату навчання [1, 2]. Зазначене впливає на загальний стан організму, що очевидно може призвести до зниження імунітету та загострення хронічних захворювань і погіршення якості життя.

Відтак, зменшення рухової активності студентів в умовах запровадження дистанційної форми навчання зумовлює пошук нових підходів та методів взаємодії зі

студентами, адекватного вибору мети і завдань, організаційних форм, методів і засобів фізичного виховання задля створення можливості підтримки належного рівня фізичного здоров'я та запобігання явищам соціальної дезадаптації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Аналіз науково-педагогічної літератури засвідчує, що необхідність ведення активного способу життя та залучення здобувачів вищої освіти до систематичної рухової активності в умовах дистанційного формату навчання вивчали науковці Карповський К.Г., Толмачова С.Є., Кафтанова Т.В., Твердохліб Ж.О., Жуковський Є.І. та ін. Вони наголошують на значенні способів впливу в фізичному вихованні. Організація занять, де викладачами застосовуються словесний та демонстративний методи на основі технологій дистанційного навчання студентів, врахування обсягу навантажень і відпочинку, дають змогу здобувачам ВО опанувати на достатньому рівні знання для самовдосконалення функціональних можливостей та ефективної реалізації їхнього фізичного виховання в умовах дистанційного навчання.

Мета статті: проаналізувати особливості фізичної підготовки студентів ЗВО та запропонувати на основі можливостей інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) шляхи оптимізації процесу фізичного виховання студентів ЗВО в умовах дистанційного навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Згідно Закону України «Про фізичну культуру і спорт», курс України на європейську інтеграцію вимагає перебудови системи фізичного виховання та надання фізичній культурі і спорту провідної ролі як важливого фактору здорового способу життя, профілактики захворювань, формування гуманістичних цінностей, створення умов для всебічного гармонійного розвитку людини, сприяння досягненню фізичної та духовної досконалості людини, виявлення резервних можливостей організму [4].

Ефективність системи фізичного виховання на теперішній час в Україні, зважаючи на сучасні виклики, залежить від оптимального використання можливостей сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі на основі використання ІКТ та є головним стратегічним напрямком розвитку системи фізичного виховання у вищій освіті. У такий спосіб можливо активізувати перехід освітньої сфери фізичного виховання студентів ЗВО від традиційної до дистанційної форми навчання.

При цьому однією з ключових проблем стає належна організація фізкультурно-оздоровчої діяльності студентів для збереження їхнього здоров'я в умовах край обмеженої рухової активності. Освітній заклад, виконуючи соціальне замовлення суспільства, має усі можливості формування здоров'язбережувального середовища задля протидії негативних наслідків вимушеного обмеження рухової активності студентів [4]. Реалізація цих завдань можлива на основі ІКТ, з урахуванням змісту освіти та особливостей фізичної підготовки студентів ЗВО.

Фізична підготовка студента поділяється на загальну, спеціальну і професійно-прикладну. Загальна фізична підготовка спрямована на гармонійний розвиток студента: підвищення функціональних можливостей органів і систем організму, поліпшення координаційних здібностей, удосконалення фізичних

якостей, рухових навичок, умінь і досягається систематичним впливом на організм загальнорозвивальних і спеціальних вправ з різних видів спорту. Спеціальна фізична підготовка спрямована на розвиток тих функціональних можливостей організму, від яких залежать досягнення в спорті, і основними засобами служать спеціально-підготовчі та змагальні вправи з певного виду спорту. Професійно-прикладна фізична підготовка є одним з основних напрямів системи фізичного виховання, покликана сформувати фізичні і спеціальні якості, уміння і навички, що сприяють досягненню об'єктивної готовності людини до успішної професійної діяльності.

Тренувальний ефект занять багато в чому визначається видом і характером виконуваних вправ, які за засобами тренування поділяються на три групи: загально-підготовчі (неспецифічні); спеціально-підготовчі (специфічні); основні змагальні (спеціальні).

Загально-підготовчі вправи повинні відображати особливості спортивної спеціалізації. Спеціально-підготовчі вправи, які поділяються на розвивальні (спрямовані на розвиток фізичних якостей) і на підвідні (що сприяють головним чином освоєнню форми, техніки руху) застосовуються для спрямованого диференційованого впливу на розвиток фізичних якостей і формування рухових навичок, необхідних студенту для досягнення успіху у своїй професійній діяльності. Змагальні вправи – це вправи в обраному виді спорту (секції). Якщо студенти впродовж тривалого часу будуть застосовувати одні й ті ж вправи, навіть найбільш ефективні, то їх організм поступово адаптується до них і вони перестануть давати позитивний тренувальний ефект через стабілізацію тимчасових і просторових характеристик.

Одним із шляхів подолання адаптації і переведення всього організму на більш високий рівень функціонування можуть бути силові й швидкісно-силові вправи різного за масштабами впливу, які виконуються з високою інтенсивністю (бажано, на тренажерних пристроях). Ці вправи, по-перше, вибірково впливають на різні, в тому числі і на відстаючі групи м'язів, по-друге, значно інтенсифікують тренувальний процес, і по-третє, подібні заняття проходять більш емоційно.

Різні рухові якості досягають свого природного максимального розвитку в різному віці. Періоди, які характеризуються значними змінами у віковому розвитку організму, отримали назву сензитивних. У такі періоди спеціальна підготовка дає більш високий ефект для розвитку певних якостей. Тому в багаторічній підготовці студентів слід враховувати найбільш сприятливий вік для розвитку тих чи інших якостей. Треба враховувати, що для досягнення високих спортивних результатів студент повинен досконало володіти технікою в обраному виді спорту.

Сутність спортивної техніки полягає в розумному використанні студентом своїх рухових здібностей (з урахуванням біомеханічних закономірностей) для кращого рішення рухового завдання, що стоїть перед ним під час виконання вправи. У результаті багаторазового повторення однієї і тієї ж вправи відбувається утворення умовно-рефлекторних зв'язків (або динамічного стереотипу), що обумовлюють виконання необхідних рухів, створення навички. При навчанні техніки дуже важливо спеціально вчити студентів вмінню виявляти значні вольові і м'язові

зусилля, виконувати рухи швидко, вчасно розслаблювати м'язи. Ця сторона навчання буде здійснюватися значно успішніше, якщо ширше застосовувати полегшені і ускладнені умови, не боятися використовувати додаткові ускладнення. Можливість повторювати найбільш складні умови завдання сприяє відшліфуванню навички до рівня практично недосяжного в ході природного навчально-тренувального процесу [3].

При відпрацюванні техніки, що вимагає високої координації рухів, є небезпека створення помилкових навичок, які потім можуть переноситися на техніку основної вправи. Тому при створенні ефективних умов для навчання раціональної техніки спортивних рухів необхідно враховувати наступне:

– вправи повинні мати характеристики: просторові (траєкторії руху), просторово-часові (швидкості, прискорення), динамічні (величини діючих сил), повинні відповідати характеристикам рухів або їх елементів при виконанні основної спортивної вправи;

– при виконанні вправ характер роботи м'язів (ступінь їх напруження і розслаблення, послідовність включення у роботу тощо) повинні сприяти реальним умовам основної спортивної вправи. Такі тренування будуть сприяти автоматизації та стабільності рухового навичку. Необхідно знати, що однією з головних причин переважної більшості технічних помилок у всіх без виключення циклічних спортивних вправах є несвоєчасна або зайва активність функціонально другорядних, так званих швидких м'язів [1].

Вимушений перехід здобувачів ВО на дистанційну форму навчання змінив підхід до фізичного виховання в ЗВО. Пріоритетним став вільний вибір форм та інтенсивності фізкультурної діяльності, відбувається перехід від системи, орієнтованої лише на розвиток фізичних якостей, рухових навичок і вмінь до системи, спрямованої на набуття знань про механізми функціонування систем

організму і організму в цілому, засобах впливу на фізичних стан та фізичну працездатність, способах збереження загального здоров'я та професійного довголіття, формування потреби в здоровому способі життя, систематичних заняттях фізичною культурою та спортом.

Перехід на дистанційну форму навчання дає можливість вирішення завдань фізичного виховання через організацію індивідуальної підготовки студентів. В Льотній академії Національного авіаційного університету реалізована така система фізичного виховання, особливістю якої є формування у курсантів потреби та умінь самостійно займатись фізичними вправами. Мотивами, що спонукають курсантів до активної фізкультурної діяльності (в залежності від обраної професійної спеціальності, особливостей мотиваційно-ціннісної сфери, статі тощо) є усвідомлення значення фізичної підготовленості для майбутньої професійної діяльності, невідповідності власних фізичних кондицій вимогам професії, бажання покращити і зберегти на довгі роки стан «професійного» здоров'я тощо. Генеральною метою такої системи фізичного виховання є формування здатності курсанта проектувати і реалізовувати власну програму фізкультурно-оздоровчих і рекреаційних занять, розуміння того як створити індивідуальну систему фізичного розвитку.

Організація освітнього процесу в дистанційній формі з дисципліни «Фізичне виховання» передбачає реалізацію таких його етапів: діагностичне тестування фізичного розвитку, функціональних показників та фізичної підготовленості; постановка цілі та задач занять фізичними вправами; вивчення теоретичного матеріалу, необхідного для побудови власної системи занять фізичними вправами; організація і проведення самостійних занять з фізичної культури; консультації з викладачем через месенджери та корекція індивідуального плану (рис. 1).

Рис. 1. Схема організації занять з фізичного виховання в умовах дистанційного навчання в Льотній академії Національного авіаційного університету

Враховуючи викладені вище особливості фізичної підготовки студентів ЗВО, ми пропонуємо дистанційні заняття студентів з фізичного виховання

проводити, використовуючи технічні та інформаційні засоби й ресурси, безпосередньо платформу Moodle, а також сервіси Viber, Zoom, Facebook, електронну

пошту та мобільний зв'язок з викладачами фізичного виховання. Викладачі кафедри завдяки ІКТ застосовують найбільш вдалі методичні прийоми для опанування навчальної програми студентами дистанційно, підбирають такі тренування, відео-лекції, майстер-класи, завдання та комплекси вправ для розвитку фізичних якостей, що не потребують спеціального обладнання, інвентарю та можуть бути виконані в домашніх умовах. Студентські фото- та відеозвіти з виконання вправ і складання нормативів, тестові завдання, робота з теоретичними матеріалами, постійне спостереження за станом здоров'я є обов'язковими в роботі.

Наведемо приклад завдань з фізичного виховання для студентів 1-2 курсів денної форми навчання в умовах дистанційного навчання, що складаються з двох блоків: теоретичного та практичного.

Теоретичний блок.

Завданнями теоретичного блоку є:

- написання реферату (перелік тем та вимоги до написання й оцінювання реферату, приклад реферату надається викладачем);
- виконання завдання на знання правил змагань з обраного виду спорту, які культивуються в академії (атлетична гімнастика, баскетбол, бадмінтон, волейбол, настільний теніс, легка атлетика, футбол, спортивний туризм);
- складання комплексу ранкової гігієнічної гімнастики (загальні принципи побудови комплексу, тривалість, зміст і послідовність виконання вправ, кількість повторень кожної вправи, їх вплив на системи і органи людини тощо);
- складання комплексу індивідуальної підготовки студента з розвитку фізичних якостей (спритності, витривалості, швидкості, гнучкості, сили, координації);
- підбір тренувальних вправ на запропоновані групи м'язів (наприклад: м'язи спини, ніг, черевного пресу, верхнього плечового поясу, грудні м'язи тощо) в умовах дистанційного навчання та з підручними засобами;
- складання комплексу колового тренування на розвиток фізичних якостей (наприклад сили, спритності, гнучкості, таке інше).

Практичний блок.

Завданнями практичного блоку є:

- виконання практичних завдань кожного заняття з відеофіксацією і надсилання викладачу відеозвіту в чат групи;
- виконання самостійно розробленого комплексу фізичних вправ (на розвиток фізичних якостей або певної групи м'язів) тривалістю 3–5 хв. (не менше 8 вправ) з фіксацією на телефон викладачу;
- підготовка презентації комплексу вправ (на розвиток тих чи тих фізичних якостей, груп м'язів тощо), що надсилається на електронну пошту викладачу для оцінювання. На наступних заняттях студент у режимі відеоконференції захищає свій комплекс перед всією групою. Такий підхід сприяє підвищенню методичної грамотності курсантів;
- виконання контрольних вправ з обраного виду спорту (перелік вправ надається).

З питань виконання завдань відбуваються онлайн консультації, підтримуються контакти з викладачем групи.

Також, на сторінці ЗВО знаходяться робочі програми секційних занять з обраного виду спорту, в репозитарії ЗВО викладено методичні рекомендації для складання комплексів та індивідуальних програм підготовки студентів, на базі платформи Moodle розміщено зразки відеосюжетів виконання комплексу фізичних вправ студентами тощо.

Оцінка успішності з курсу «Фізичне виховання» здійснюється за 100-бальною шкалою: тест – до 20 балів, реферат – до 20 балів, 2 відео-звіти – до 30 балів за кожне. Додаткові бали курсанти можуть отримати за участь у дистанційних секційних тренуваннях тощо.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму.

На підставі аналізу науково-методичної літератури досліджено стан питання, що вивчається: ефективність системи фізичного виховання на сучасному етапі в Україні, зважаючи на сучасні виклики, залежить від оптимального використання можливостей сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі на основі використання інформаційно-комунікативних технологій, та є головним стратегічним напрямком розвитку системи фізичного виховання у вищій освіті. У такий спосіб на період воєнного стану можливо оптимізувати перехід освітньої сфери фізичного виховання студентів ЗВО з традиційної на дистанційну форму навчання. Опанування цифрових технологій навчання, застосування найбільш вдалих методичних прийомів для опанування студентами програми фізичного виховання, підбір таких видів тренування, відео-лекцій, майстер-класів, завдань та комплексів вправ для розвитку фізичних якостей, що не потребують спеціального обладнання, інвентарю та можуть бути виконані в домашніх умовах уможливило формування здоров'язбережувального середовища задля протидії негативних наслідків вимушеного обмеження рухової активності студентів та створює ефективні умови для розвитку рухових якостей (сили, швидкості, витривалості, гнучкості, спритності), вдосконалення спортивної техніки і аналізаторних функцій організму. Студентські фото- та відеозвіти з виконання вправ і складання нормативів, тестові завдання, робота з теоретичними матеріалами, постійне спостереження за станом здоров'я – це дієві засоби в процесі самостійної організації занять з фізичного виховання, фізичного самовдосконалення під час дистанційного навчання.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Верхало Ю. Н. Тренажери та пристрої для відновлення здоров'я та рекреації інвалідів. Київ : Видавництво Ліра. К, 2004. 536 с.
2. Гребінка Г. Я., Куслиш О. В., Кубрак Я. Д., Рожко О. І. Формування інформаційного простору фізичного виховання студентів технологіями дистанційного навчання. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова*. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), 2020. 3(123). С. 33–37.
3. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (від 18 червня 1998 року). *Голос України*. 1999. 17 липня.
4. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». Київ: 1994. 22 с.
5. Сергієнко Л. П. Тестування рухових здібностей. Київ: Олімпійська література. 2001. 439 с.
6. Тимошенко О.В. Особливості організації дистанційної форми навчання майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах України. *Вісник Чернігівського національного педагогічного*

університету. Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. 2014. № 118(2). С. 237–242.

7. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 272 с.

8. Koryahin V., Blavt O., Serbo Y. Implementation of physical education of students using distance learning technologies: aspect of healthcare. Modern education, training and upbringing: collective monograph. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2021. С. 168–173.

REFERENCES

1. Verkhalo, Yu. N. (2004). Trenazhery ta prystroi dlia vidnovlennia zdorovia ta rekreatsii invalidiv [Exercise machines and devices for the restoration of health and recreation of the disabled]. Kyiv : Vydavnytstvo Lira–K. 536 s.

2. Hrebinka, H. Ya., Kuspys, O. V., Kubrak, Ya. D., Rozhko, O. I. (2020). Formuvannia informatsiinoho prostoru fizychnoho vykhovannia studentiv tekhnolohiiamy dystantsiinoho navchannia [Formation of the information space of physical education of students using distance learning technologies]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. M. P. Drahomanova*. Seria 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fyzyczna kultura i sport). 3(123). S. 33–37.

3. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro fizychnu kulturu i sport» (vid 18 chervnia 1998 roku). (1999). [Law of Ukraine "On Amendments to the Law of Ukraine "On Physical Culture and Sports" (from June 18, 1998)]. *Holos Ukrainy*. 17 lypnia.

4. Zakon Ukrainy «Pro fizychnu kulturu i sport» [Law of Ukraine "On Physical Culture and Sports"]. (1994). Kyiv. 22 s.

5. Serhiienko, L. P. (2001). Testuvannia rukhovyykh zdibnostei [Motor skills testing]. Kyiv: Olimpiiska literatura. 439 s.

6. Tymoshenko, O.V. (2014). Osoblyvosti orhanizatsii dystantsiinoi formy navchannia maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia ta sportu u vyshchyykh navchalnykh zakladakh Ukrainy [Peculiarities of the organization of distance learning of future specialists in physical education and sports in higher educational institutions of Ukraine]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu*. Seria : Pedahohichni nauky. Fyzichne vykhovannia ta sport. № 118(2). S. 237–242.

7. Shyian, B. M. (2001). Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia shkoliariv [Theory and methods of physical education of schoolchildren]. Chastyna 1. Ternopil : Navchalna knyha – Bohdan. 272 s.

8. Koryahin, V., Blavt, O., Serbo, Y. (2021). Implementation of physical education of students using distance learning technologies: aspect of healthcare [Implementation of physical education of students using distance learning technologies: aspect of healthcare]. Modern education, training and upbringing: collective monograph. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch. S.168–173.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЛЕЩЕНКО Геннадій Анатолійович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної і психофізіологічної підготовки Льотної академії Національного авіаційного університету.

Наукові інтереси: формування професійної надійності майбутніх авіаційних фахівців.

ЗАХАРОВА Оксана Віталіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної і психофізіологічної підготовки Льотної академії Національного авіаційного університету

Наукові інтереси: професійно-прикладна фізична підготовка авіаційних фахівців.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

LESHCHENKO Hennadii Anatoliyovych – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, The Head of the Department of Emergency and Rescue, Professionally-Applied Physical Training and Tourism, Flight Academy of the National Aviation University.

Scientific interests: formation of professional reliability of future aviation specialists.

ZAKHAROVA Oksana Vitaliivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Department of Emergency and Rescue, Professionally-Applied Physical Training and Tourism, Flight Academy of the National Aviation University.

Scientific interests: professionally applied physical training of aviation specialists.

Стаття надійшла до редакції 12.10.2022 р.

UDK 811.111(072)

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-194-197

ЛИСЕНКО Людмила Олександрівна –

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри германських мов,

зарубіжної літератури та методик їхнього навчання

Центральноукраїнського державного педагогічного університету

імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5732-6317>

e-mail: lysenkoluda78@i.ua

**ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОДУКТИВНИХ МОВНИХ НАВИЧОК
СТУДЕНТІВ ІЗ ПРОСУНУТИМ РІВНЕМ**

У статті досліджується важливість різних сучасних методів і підходів до навчання продуктивних мовних навичок у процесі вивчення англійської мови студентами, які вивчають англійську мову. Вивчення іноземних мов стає все більш і більш зростаючою вимогою сучасної освіти. Питання ефективних методів навчання завжди широко обговорювалося у світовому освітньому співтоваристві, оскільки пошук ефективних методів є завданням першорядної важливості.

У світі глобалізації англійська мова все частіше стає засобом спілкування у всіх сферах, як у локальному, так і в глобальному контекстах. Як наслідок, попит на ефективне використання англійської мови є необхідним у кожній країні. Таким чином, викладання та вивчення англійської мови, окрім рідної, має вирішальне значення для комунікативних цілей, щоб задовольнити зростаючий попит на знання англійської мови на місцевому, національному та міжнародному рівнях.

Іншими словами, основною метою вивчення іноземної мови є формування комунікативної компетенції, тобто здатності здійснювати міжособистісну та міжкультурну комунікацію між іноземцем та носіями мови. Виховний аспект є невід'ємною частиною навчального процесу. Сучасні освітні технології, які використовуються для формування комунікативної компетенції студентів при вивченні іноземної мови, є найбільш продуктивними для створення освітнього середовища, що забезпечує особистісно-орієнтовану взаємодію всіх учасників освітнього процесу.